

Pamětní kniha

obce

Dobromilic

Kniha druhá

Rok 1948 až 1970

Karel Kovářik

knihár

Tato druhá kniha Pamětní knihy ob-
ce Dobromilice je pokračováním knihy první,
kteří byla uzavřena zápisem za rok 1947 s po-
slední popisnou stranou

Tato druhá kniha, již má ⁴⁰⁰~~387~~ stran a
byla uzavřena za 300 Kčs, začíná se zápisem
za rok 1948, ve kterém celý český národ upomí-
nal stého výročí pamětního revolučního roku
tisíciho osmístého čtyřicátého osmého, v němž
zástupci národů národních vybojovali v říšském
parlamentě uznání lidských práv a zrušení ro-
boty a poddanství lidu selského.

Rok 1948.

Rok 1948 byl rokem velikých vývočů a ve- Úvod.
 likých událostí, dalekosáhlých ve svých následcích.
 Slavili jsme 100. výročí zrušení roboty lidu selského,
 300 roků uplynulo od uzavření míru westfálského,
 jímž zakončena třicetiletá válka, před 600 lety na-
 ložil Karel IV. Oko vlasti, vysoké učení pražské a
 konečně jsme slavili významné 30. výročí 28. října
 1918, dne, v němž byla vyhlášena samostatná
 československá republika a osvobození českého a
 slovenského národa ze svazku říše rakousko-uherské.
 No a ty důležité a dalekosáhlé události byly: změ-
 na ve vládě v únoru a změna v prezidentském
 úřadě v červnu.

Leden začal na blátě a byl deštivý. Zvláště Pocasi.
 vydatné deště v polovině ^{a na konci} ledna a táhli v horách spiso-
 bily, že naši Brodňáci se hostině odvíhla a na se-
 verní Moravě řeka Morava s přítoky někde vyskočila arch. č. 1948/1a
 z břehů. Denní teploty byly $+8^{\circ}\text{C}$, noci bez mrazů, pu-
 pery málvaly. Zimní ráz dostal kraj ve dnech 18. až 21.
 ledna, kdy sněžilo chvílemi (sněžilo) tak hustě, že ne-

bylo sni vidět a někdy padaly kusy sněhu jako
dětská příst. Dne 22. a 23. klesla teplota na -12°C a
 -17°C , ale již 24. nastala náhlá obloha a po 4 dny
bylo po zimní pohádce. Dne 1. února byly již rox-
květi jirvy a následovaly slunné dny. Přes 15. února

arch. č. 1948/1b

kamzelo, nasypalo sněhu a až do 3. března byly noční
mrazy čímž stále mezi -10 až -20°C . Pak se mrazy zmír-
nily, sněh vydele mizí (ač ho byla sedláři 20 cm silná vrst-
va), voda klidně odchází, od 10. března i noce bez mra-
zu a kraj vyzehrá. Začátkem dubna přišlo několik
nočních mrazků a meruňky hodně promrzly. Do
20. dubna ročnělly rané květy, hrušně a hned koncem
měsíce bylo již všechno v plném květu, neboť po 10.
dubnu byly denní teploty až 25°C . Jen málo vláhy měl
duben a březen ještě méně. Stejně teplo a sucha bylo
až do 16. května, kdy v 4 dni se opozdivší "ledová mláča"
přinesli deště a odhlazení. Konce května a začátek června
byl zase deštivý. Další teplé dni velmi přály rozvozu
polních plodin, ale 19. června (bylo to v sobotu) kol 7.
hod. náhle přehnal se škrobné bouře s vítrnicí a o-
ni ne po hodinu po ní druhá - též od Olasovic - s
prudkým lijákem a kroupobitím. Kroupy šly úzkým
pruhem přes Brodek, Šeberice na Čelčice a Tovačov
a hodně řádily: mšy smičly úrodu až na 100%.
V máji obci padaly jen ojediněle, hodně kradly
jen severozápad část katastru: Zadní pole, u skal

Kroupobiti

a v Gandiev a poškození dosáhlo 40, 80 až 100%. Od kom. nár. výboru v Brně přijela k odhadu škod komise. Pak bylo chladné a déstivé počasí až do 16. října, kdy nastala hřívá vedra 30-32° C. Po 10. srpnu se deštivo. Tři dny napršelo po 17 až 18 mm. Září bylo krásné, ale suché, jen 7. napršelo 26 mm. Stejný byl i říjen, 31. napršelo 20½ mm. Lby let roku nepřinesl žádných vlnitostí.

Přehled srážek - vodních srážek:

Vodní srážky

Měsíc	L	Ú	B	D	Tr	Čn	Č	S	Č	Ř	Li	P	Celkem
mm	74,5	63,5	5,8	13,7	47	80,3	25	77,5	26	35	19	12	468,8

Polní práce a úroda. Již v polovině Polní práce
brána se začíná pilně hýbat polem a v pár dnech a úroda
se seje. Oziminy dobře přezimovaly. Do 1. dubna té-
měř všechno poseto a do 22. dubna jsou vysázeny ke-
máky a kasety řepy. Dne 22. jsou některé rané bram-
bory vsetkny. Obec měla určenou jistou výměru na do-
stávkou. Veliké sucha zavimilo, že cukrovka velice špatně
vycházela. Záchrannou úrodu byly deště koncem května
a začátkem června. Bez bylo radost pohledět na pole.
Obilí vysoké a husté jako lesy, rži, ječmeny i ostat-
ní, jak už řadu roků nebyly. Ovšem ony deště hod-
ně zadržely sušší pícninu a kvláště jednozemí cukrov-
ky. V poslední červnový týden musela vypomoci i škol-
ní mládež: 2 dny společně na velkostatku a pak

Sucho

Zpoždění jed-
nocení

ve volné přírodní jednotlivci samé v rolnictví

Žně

Žně proběhly na pěkného počasí v době od 20. únnce hlade tak, že do 10. srpna bylo už téměř všechno vymláceno. Jen velkostatek mlátil asi do konce srpna. Přilizeň krmáků i cukrovky šla na pěkného počasí též dobře.

Škůdkové:

a) krmák osenní

Dobré jaro mělo umožnit, že se velmi rozmnožili škůdkové. V dubnu to byl krmák osenní a muselo být rozoráno asi 20 měříků ráž a mnoho proškazeno. Ovocné stromy, zvláště hrušně a jablečny

b) chrousti

byly napadeny nebyvalým množstvím chroustů. Školní děti jich v hodinách tělocviku a na brigádách zničily celé tisíce. Při ničení bylo s jistotou hrušně na Břáku seřeseno průměrně 1.000 chroustů.

c) nosatec řepný

Podobně ve velkém množství se vyskytl nosatec řepný, který okrotil cukrovku při jejím vcházení. Přičiněním nosatec se účastnila zase školní mládež několik příkladů. Jedem chlapci nashíral na 3½ hod. na 1 měříku 950 nosatců. Cukrovka musela být dosívána. Za pomoci při sběru nosatců dostaly děti zvláštní předěl bonbonů.

Pracovní síly

Pracovní síla stálých v zemědělství nebyla dostatek sil, ale přece se práce podílela. O krmák bylo dost rukou, které pomáhaly. Rolníci pomáhali jako stálí dělníci a přispěli i tovární mistři, kteří měli dovolenou. Rolníci s dělníkem byli na se-

be odhodlání. Už starým zvykem bylo, že dělník rolníkovi pomáhal a ten mu za to obdělával pole. Kdož toho asi od r. 1940 se stalo samozřejmostí, kdo mohl by snad někdo nešel pomoci a žních, že rolník prodal dělníkovi po výměstě nějaké obilí; bylo to možné, poněvadž nebyl nějak přetížěn dodávkami. Tento prodej obilí „na úmno“ byl však v červenci t. r. zakázán a dokonce nařízeno, aby mohl rolník dělníka, který by na práci řádoval obilí. Zakázání nařízením vstalo jen na papíře. Dělníci říkali: „Což je možno říci jen o přídělu na listky? Těm vyšším to stačí?“ — Panu Em. Vyšloužilovi, rolníku v č. 65 - nemocnému - byla přivolená na práci tříčlenná německá rodina, ale později odsunuta. — Velkostatek byl nedostatkem sil.

Dělníky

Zákaz prodeje obilí

na úmno

Němci na práci

Řásoborování bylo i letos vázané. Luth v r. 1947 zjistilo, že nebylo ničeho nadbytek: krmáků ani obilí, a přestože se SSSR byl sjednán značný dovoz pšenice, již pro vánoce bylo nutno snížit poněkud měsíční dávky chleba i masa a másla; od 1. dubna dávky zase zvýšeny. Vzhledem k nedostatkům v řásoborování bylo sníženo ponechané sadbové množství krmáků: z původních 25 g na osázení 1 ha byly již ke vánočním odváděním 3 g a v březnu ještě dalších 2 g.

Řásoborování

a) pokusnými

arch. č. 1948/1f

Křídlen a červení byly ve znamení nouze o maso, ač na jaře to byl nadbytek, že u řamítků i v restauracích se dostalo i bez lístků. Taková situace se vyvinula z toho, že nedostatek krmiva a měkkosti kostí a práchnivka,avinění suchem předešlého roku, nutily chovatele dobytka k předčasným dodávkám a hodně nad předepsaný kontingent, takže od května se už nedostalo ani věchno na lístky. Velmi vhod přišlo krmivé rybí maso, které se občas objevilo v obchodech. Dospělí některý měsíc nedostali mléko nebo sádlo, jako v únoru byl na každou osobu 1 kg jablek a 1 citron a v březnu dostaly děti pyži. Dávky mouky, pševy a chleba byly v dubnu: do 6 let 5,5 kg, 6-12 let 8,5 kg, nad 20 let 8,5 kg. V dubnu už černo vydáno též po 1 ústřížku na sýr.

b) textil

Zásobování textilem bylo ztíženo. Těžko dostali látky a na body je znova i knočné plátno, které v r. 1946 bylo volné. Poněvadž se leckde vyskytly prodávání oděvních látek a šmelinořilo se s nimi - jeden kus se prodával i za 10.-Kč, musely být všechny body na MNV orazitkovány. Koup na body přestal, nýbrž za odstřížené body se dostal na MNV poukaz na řádový druh zboží. MNV dostávaly oznámení, kolik kterého zboží dostaly k tomu určené obchody.

c) obuv

Od 1. února byla zase všechna obuv vázaná čili na body - i nízké papuce a plátěny.

vinou. Pak nastalo porovná v obci uklidnění, ale bylo
dobře cítit, že občané zůstali rozdělení.

Plození nové vlády znamenalo naprosté vítězství
KSČ, která se tak stala jediným rozhodujícím činitelem
ve státě i v obcích. Výsledkem únorového nářazu navrhan
vítězstvím lidu v boji s reakcí. Z vedoucích úředních
míst vesměs propuštění lidé, kteří byli označeni jako re-
akční či protivládní živly. Ministerstvo vnitra nař-
dilo provedení čistky od takových živlů ve veškerém
politickém, hospodářském, kulturním i j. veřejném
životě. Všichni političtí exponenti strany nář. soc. a
lidové byli zbaveni svých funkcí, dokud nebudou pro-
věřeni jako spolehliví. Činnost MNV v úder zastavena a
jejich moc zatím přenesena na jejich předsedy – až do
prověření členů.

Akční výbor
arch. č. 1948/4

Čistka ve ž. životě a prověření lidí měly pro-
vésti akční výbory nář. fronty = AVNF, složené ze
spolehlivých lidí NF. V naší obci byl zřízen akční výbor
v tomto složení: předsedou byl p. Metoděj Pospíšil, děl-
ník č. - (KSČ), členové:

AVNF postupně prověřoval na svých schůzkách nejprve AV-činnost členů MNV, pak členů výborů stran a institucí. Z MNV byli vyhloučeni p. Ladislav Pospíšil, stolář č. 173 (lid.) a p. Ladislav Štěpán, majitel přískoviště č. 168 (lid.). Odk. už. Karel Kovář, ob. knihovník a knižník byl prověřen křivo pro ostré vystoupení p. Št. Šovíška proti samému předstovi AV.

Škádá instituce musela řídit i své vlastní akční výbor, aby provedl prověrku vlastního členstva. Z výborů institucí vyhloučil AVNF všechny příslušníky bývalé agrární či republikánské strany, pokud jim bylo vytkáno protilidové smýšlení.

Dne 21. března vyhlášena národní směna vítězství Nár. směna (=dobrov. pracovní povinnost): Žáci měst. školy již v sobotu 20. 3. provedli úpravu parku u fontány a trávníku před školou a další skupina obyla a pročeala skomky na „Býčince“. Žáci okresní školy na příjezd měst. školy provedli 21. 3. sběr papíru, hadu, koshů a litiny. Dospělí provedli brigádníky jiné práce.

Sjednocení tělovýchovných

Dne 28. března bylo úředně vyhlášeno sjednocení tělovýchovných, které dříve nemohlo být provedeno pro výhradně stranu lidové v oblasti. Tímto dnem vznikla v naší obci Dělnická těl. jednotka (DTJ), založená zde v. 1911, a těl. jedn. Orla čsl. založená . Po osvobození v. 1945 nevyvíjely těmův řádnou činnost, čekající na vyřízení sjednocení. Jedinou tělovýchovnou zájmovou organizací se stal Sokol. Z řad krušných spolků vstoupilo do Sokola jen několik jednotlivců. Soupis majitelů DTJ v Orle provedl předs. AV pan Metoděj Pospíšil a předal jej Sokolu. Byla to bradla, kůň, bradla, šiměnka, 2 jeviště - vše více méně ve frontu 1945 poskytnuté.

Vznik KSC

Díky vlivu v úvodu využila KSC k rozšíření své členské základny. Osobní agitací, letáky i rozkládáním příslušek poštou získala KSC nové členy (dělníky, rolníky, inteligenci a j.) mezi příslušníky jiných stran nebo mezi neorganizovanými. U nás se členů vrostla na . Noví členové přistupovali jednak z přiročení, jednak z existenciálních nebo ročních důvodů.

Strana soc. demokratická - likvidace

Likvidace místní organizace strany sociálně demokratické. Podle ústřední rady strany soc. dem. a KSC se dohodlo o splnutí strany soc. dem. se stranou komunistickou, likvidovala místní org. strany soc. dem. a svou značnou finanční hodnotu rozdělila takto: obecní knihovně 1500,- Kčs, na pořízení místního rozhlasu 15.000,- Kčs a na obrubníky kolem parku u památníku první svět. války 17.300,- Kčs.

Dne 9. května byla slavnostně vyhlášena nová ústava, zvaná Nová ústava
ústavou Gottwaldovou nebo ústavou 9. května. Již se otevřela cesta
ke úplné socialisaci. O duchu nové ústavy a jejího k ní proměň-
ho v sobě omeš 24. dubna referentka z ONV v Přerově.

Dne 30. května se konaly volby do Stár. shromáždění. Volby do NS
Byla k nim vyhlášena jediná - společná kandidátní národní arch. č. 1948/7,8,9
fronta a t. v. bílé lístky s čarou X, jejíž odvoláním občan a N 6,8,9 a 10
projevil nesouhlas s novou Gottwaldovou vládou a s novými
formami. Doplnění voličských seznamů provedla volební komise
(ppr. Vojtěch Mlejnek - slábník, Josef Poláček - rolník, Jaroslav Píseň - dělník a
předs. Karel Kovařík, ved. uč.). Ke volič. seznamům bylo připsáno 364 mu-
řů a 435 žen, celkem 799; z nich 1 os. vyhlášená k vol. práva a
26 osobám vystaven průkaz k volbě jinde. K volbě se dostavilo míst-
ních 326 mužů a 412 žen, s volič. průkazem 3 muži a 6 žen,
celkem 747 osob. Výsledek hlasování: pro kandid. NF 738
bílé lístky 3.

Kromě toho bylo 6 prásovných sobálek. - Zástupcem dohlédaví-
ho úřadu, t. j. ONV v Přerově byl p. Fr. Andreáš, správce míst. vel-
kostatků. Volební výbor byl složený: předs. p. Dominik Pospíšil, čle-
novi ppr. Vojtěch Mlejnek, ^{dělník} František Čížek, ^{dělník} Oldř. Hlavica, ^{ředitel míst. šk.} Antonín Chalupa, ^{řed. v. v.} Fr. Tránek - dělník, Josef Lesák - řed. obec. školy
a zapisovatel Jos. Peněný. Divníci: p. Melosij Pospíšil - dělník a
Ladislav Laštilka - důlní dělník.

Veliké překvapení způsobila zpráva, že dne 7. čer. Nový prezident
podal demisi dosavadnímu prezidentu rep. Dr. Eduardu Beneš. arch. č. 1948/40 a 11
Novým prezidentem zvolen dne 14. čer. dosavadní ministr.

arch. č. 1948/12-13
a N 11
předseda vlády a předseda komunistické strany Klement
Gottwald, rodák z Dědic u Týškova, tedy z našeho
kraje. Jeho volbu mělo volat dělníky s nadšením.
Tisk naturalizoval, že je to první prezident dělník. Obec
byla vydobena praporek.

Místní rozhlas-
řízení.

Místní rozhlas byl zřízen v měsíci únoru na ná-
vek místní organizace soc. dem. strany, která k té na re-
novaci základní sbnos 15.000 Kčs. Celkový náklad na jeho zří-
zení byl 150.000 Kčs.

Byla to opravdu velká možnost nové doby, kterou
siak mělo již dosti lidí před námi. Místním rozhlasem se
organizovaly úřední vyhlášky, spolkové podniky, skúpy, zbra-
ty a nálezy. Za spolkové a soukromé hlášení se vybíral
poplatek; za blahopřání k svátku, svátku a p., při němž
se nahrály 2 housky a gramofonové desky, bylo 50.- Kčs.

Poněm - úprava

Poněm v pomníku padlých z 1. světové války byl
na východní straně, kde dříve stávala stará váha, navá-
hau rozšířen až k silnici a na okou stromách k silni-
cím byl olemován kamennou obrubou místo dřevěného
plotku, ale poškozeného ve frontu v. 1945. Těsně kamenný
na hem zakoupila místní org. strany soc. dem. za 17.380 Kčs. Ú-
prava provedena počátkem května.

Pomník obětí

2. svět. války

arch. č. 1948/19

Pomník obětí 2. svět. války. Na návrh ob-
čanů, aby nějak byla chráněna památka obětí 2. světové
války, rozhodla se místní osvětová rada se předsedou odh. v.

Kola Kovářka již počátkem roku 1947, aby ke frontě těch mnohých sovětských a několika rumunských vojáků, kteří u nás padli, a ke frontě obětí okupace a fronty a řad našich občanů byl v r. 1948 vybudován pomník. K slavnosti spojené s osazením měl být pozván zástupce Rudé armády a čsl. vlády - pro velký rozsah a význam květnových bojů v r. 1945 u nás.

Se souhlasem MNV podána přímá na pomník akad. so-
stavi mistrů Janu Čížkovi a Prostějova a pilně se pokračovalo v
připravě i na dalšího předsedy MRO p. Emmanuele Rusa.

Slavnost položení základního kamene se konala před ka-
štilon ONV v Přerově dne 9. května o 14. hod. Kámen ~~byl~~ na ovi-
něném voze s průvodem všech občanstva dovali na místo dvě-
ma páry koní p. František Vojtek č. 115 a p. Jaroslav Došlák č. 60.
Hlavní projev měl JUDr. Jindřich Štábořek, člen okr. osv. rady v Pře-
rovi a na ONV promluvil p. Jan Smolka, zdravotní a soc. referent.

Po projevech byl proveden slavnostní poklep jako
symbolické zahájení stavy. Poklep provedli zástupci národní,
šlavy, komunistické, soc. demokratické, Sokola, Junáka, Sva-
ku čes. mládeže a mnoho občanů.

Po slavnosti a též večer byla na sokolovně li-
dová veselice. Při slavnosti se na vstupním výbrabo 12565 Kčs,
poklep vybral 4210, buřák 1910, doob 985, kolo šesti 6889 Kčs,
večer vstupní 4320 a 2 dooty 1000 - celkem 31.879 - Kčs.
Vydání bylo: hudba odp. 5400, večer 2880, za plakáty 619, za
kboží 2945, volná vyvolání 198 Kčs, celkem 12.042 Kčs,
čili zbylo čistého téměř 20.000 Kčs.

Slavnost odhalení památníku byla provedena ve velkém rozsahu ~~na~~ dne 29. srpna a opravdu se vydařila. Předložena všem náležiť propagace listem, rozhlasem v místě i v širokém okolí, plakáty, ba i státním rozhlasem. Zvláštní pozorností byli pozváni místní rodáci i bývalí dobrovolníci občané, kteří níkamu přičinili; sjeli se v bojném počtu. Po informaci všech na výzvu MNV vypracoval odd. uč. Karel Kovařík pamětní spisek a Dobromilicích, který byl vytištěn v počtu asi 600 kusů a rozdáván se à 10,- Kč; též instaloval pro všechny také výslahku „Dobromilice ve fotografii“ - fotografie lastně zapůjčili občané.

Při odpolední slavnosti asistovala česká voj. rota a účinkovala voj. hudba. Slavnost zahájil úřední předst. místopředs. MNV p. Dominik Pospíšil a pozdravné projevy pronesl: na ONV - Píseň p. Machovec, na ZNV v Bm p. Al. Beňa, na Rudou armádu a vlastní projev měl a posléze velitelstvo 3. obvodu p. Smolens, který v zastoupení ministra nář. obrany a vlády ČSR provedl odhalení památníku na kněmí chorálu „Kdož jete boží bojovníci“, který zpěl Hamáček p. sbor z Dobrušky. Nakonec Oldřich Slavica, předseda slavn. výboru, předal památník do péče a ochrany MNV. Pak byl zábavný program na sokolském cvičišti a večer se tančilo.

V předvečer slavnosti předvedli místní odlovníci velmi krásně na sok. cvičišti Hubertov na Jan Věra, kterou navštěvovali p. Jar. Rieger (z Sokol), p. Em. Ruz (DTJ) a p. Zdráhal (KSC) a hráli odlovníci z Sokola, DTJ, KSC a Orlo.

Když mohly být dobře zvládnuty všechny náhody spojené s vybudováním a pak s odhalením památníku, byl v březnu 1948 zřízen desítidenní fušpravní výbor, jehož předsedou byl p. Dom. Pospíšil a jednatelem řed. n. Josef Lisák. Tento předseda splnil všechny své náhody a 18. července byl vystředán slavnostním výbozem, jehož předsedou zvolen řed. měst. školy Oldřich Slavica a jednatelem p. Rajmund Kaštyl.

Finanční náklad na kómen, sochařské práce a doroz byl

- Vhrada: 1. ~~Dobro~~ Výběr širky mezi občany ^{ke} 20.000 Kčs.
 2. Listy kist ke slavnosti položení zákl. kamene 19.837 "
 3. " " " odhalení památníku "

Číslo nálehu obce

Kis. při převodu MRO

Stě výročí pručení roboty: a) Na památníku pručení roboty a selského poddanství v r. 1848 byla v době od 2. do 27. 5. otevřena v Praze Slovanská remédělská výstava. Os mäs dosti účastníků. b) Vlastní obavy toho výročí se konaly v Thoměřích, melob' lamu od 22. 11. 1848 do 7. 3. 1849 v arcibiskupském náměstku, kasedat říšský sněm, přenesený sem z Vídně, který vypracoval ústavu, jejíž 1.5 kněl: "Kškerá moc pochází z lidu." V sněd 21. června až 22. srpna byla v Thoměřích výstava "100 let českého národního života" - velmi obšálá, při mäs byla upřisá dána řada velmi hodnotných kulturních produktů. Melyla snad rodiny v naší obci, a mäs by aspoň jeden člen melyl navštívil v tu dobu Thoměřích a výstavu. Děti obce škol všechny.

100. výročí pručení roboty.

arch. č. 1948/14a

15a 16

Jubilejní stříbená stokoruna, vydaná k 600. výročí založení Karlovy univerzity v Praze, upřisla téměř do oběhu. Kdo ji dostal při výplatě v závodě, ten si ji uschoval na památníku.

Jubilejní stokoruna (600. výročí)

14b

Xl. všesok. slat

Xl. všesokolského slat v Praze, který se konal
se zúčastnilo se voličů jednoty dosti cvičících
i diváků.

Osvěta a p.

a) Plasy

Osvětové představení, zábavy, události.

V době masopustní se lidé hodně veselili a tančili: na
plesu sokolském, KSČ, lidovém, maskovaném soc. dem., maskar-
ním řím.-židovskému a komičně v neděli 8. února na ošatkové p.

b) Karlovy TGM

Dne 6. 3. věr k výročí narozenin 1. presidenta ČSR T. G. Masa-
ryka uspořádala MRO v Sbor dobrov. hasičů lampionový průvod na Bráz,
kde k výročí promluvil p. Em. Hus a p. Lad. Křížový u ohně přečetl pří-
sahu a manifest hasičstva. Dne 7. 3. rovněž k oslavě narozenin
T. G. M. uspořádala místní sokolská jednota akademii.

c) Výročí bitvy

Od 6. do 11. 3. vývěsný státní slávek: TGM, 30. výročí bitvy u
Bachmaře (1918) a 5. výročí bitvy u Loholova (1943).

d) Divadla a j.

Dne 20. a 21. března zahájil spolek div. ochotníků "Žel" jiráskovu hru
"Lucerna" a 1. a 2. května ročně se zpěvy "Drožba na nevěstu".
"Máj" posílala letos KSČ před ^{kanceláři} ~~hudební~~ MNV dne 30. 4. a dne 6. 6. by-
la slavnost kácení máje.

arch. č. 1948/14 c)

Dne 13. 6. bylo v sokolovně zvěkovské hudební odpoledne, na němž
své houslové umění ukázali místní a přivoněli řáci p. Jaroslava Ka-
kládala z Pívně, absolventa hudební školy v Olomouci. Na klavír je do-
provácela Jena Andreášová, záhybně měst. školy. Na odpoledni přinesli
tři několik sborů řáci měst. školy pro vedením ředitelky Old. Klavice.
Čistý výměr 1000,- Kč byl věnován zářím měst. šk. na výlet.
Dne 4. 7. věr letní karnaval KSČ - pro veliké chladno ^{byl} host. u Am-
brozi místo na sok. cvičišti.

Dne 17.7. Divce na býv. orelském hřišti první podnik místního svazu
čsl. mládeže - letní karnaval.

1. květen letos pro první podle vládního usnesení oslav-
valy všechny strany a složky jednotně - společně. Obyčejní zaměstnaní
v Prostějově, účastníci se oslav v Prostějově, ostatní obyčejní s hosi-
sotky a školáky nad 14 roků v Kojtíně (4 autobusy, 2 železničky,
někdo na kolech a vlakem). Účast byla podporována jako maso-
klas s novými poměry poměrnými.

K oslavě 9. května - Dne vítězství se pojily dvě oslavy
akce: a) Dne 8.5. t.j. v sobotu večer v sokolovně posloužil osl. nč. Karla
Kovářka na thema „Bozování liche“ a promluvu nč. nč. Josefa Lesáka,
jakožto „Pravý přítel SSSR“ k náborové akci do „Pravý čsl.-sově-
tského přátelství“ - to byl nový název „Svazu přátel SSSR“.

b) Dne 9.5. slavnost položení nákladního kamene pamá-
tníku 2. svět. války.

Dne 5.7. - v předvečer pravníky smrti mistra Jana Husa -
předstoupil MRO p. Em. Rus do místního rozkladu manifest
k tomu otni vydání.

Dne 31.4. 1948 byl - jistě pro sovětským vzkaz - vydan
nákaz v t. zv. jednotné škole. Podle něho se dějí obecna škola
jako škola 1. stupně navrhána národní (5 škol. roků), měst. škola
jako škola 11. stupně navrhána střední a ke 3 primárních tříd roz-
šířena na 4 primární třídy, čímž se školní docházka stala po-
vinnou 9 roků, čili od 6 do 15 let. Tak nová střední škola na-
hradovala 4 nižší třídy dotavadních středních škol, t.j. gy-
mnasií a reálky, na nichž zůstaly jen 4 vyšší třídy, a které

1. květen

9. květen

6. červen

Školní docházka
9 let

nové - zhrácené školy našel název gymnasium - škola III. stupně.
Na studie se tedy šlo nyní až od 15 let, t. j. ze 4. třídy
měst. = střední školy, nikoliv z 5. třídy obecní jako dosud. Tím
se řešily 4 roky dojíždění do města a studium umož-
ní i dětem z rodin sociálně slabších.

Dr. Ed. Benes

umrtí

arch. č. 1948/17

a N 12, 13 a 14

Dne 3. ráno všechny občany naší republiky rozsmutnila
zpráva, že na své vily v Leimově Ústí zemřel Dr. Ed. Benes,
v pořadí 2. prezident Čsl. republiky. Z Ústí, kde žil se své ab-
dikace, byl převezen do Prahy a tam mu byl vypraven slavní pro-
hřeb. Pohřben byl v hrobce v katedrě své vily v Leimově Ústí
všemi členy. - První vzpomínka na zemřelého se u nás konala se
účasti mnoha občanů ve smutčně dekorované sokolovně.

Vánoční strom
republiky

Letos pro první byl podle úředních pokynů vánoční strom
rep. i na venicích. U nás byl k tomu účelu ozdoben ozdobami a
osvětlen smrk u kostela. K slavnostnímu rozsvícení připravily dě-
ti obou škol pěkný program s prosloum, recitacemi a koledami.
V pokladně pod stromem se na darech sešlo dosti peněz.

SČM

Aby byla odstaněna spolková roztrůstěnost mládeže, měl
byti podle vládních směrnic jednotnou organizací mládeže Svaz
čsl. mládeže SČM. Ač byla v obci několikrát svolána schůze
mládeže, aby byla získána do řad Svazu, přec ani mladí se
Pohoda ani neorganizovali se nijak nemohli odhodlat ke vstu-
pu do Svazu. Akce se dařila s dosti velkými potížemi, poně-
vadž se na Svaz pohlíželo jako na organizaci mládeže ko-
munistické.

Výsledky byly dobré, školní úroveň se zvyšovala, a - Závěr
 le lidé začínají s penězi pocházel hospodárněji, než si jich a) šetnost
 rádi má rohy předchozí. Neutralizují tak ležko, což se projevilo
 na p. na plesech. Proti předchozímu roku měli hostinosti na
 jednom plesu v 6000 až 13000 Kčs méně.

V tomto roce, ale kulášť v únoru a červenci, byl pro b) nedostatky
 rovnou naprostý nedostatek peněz drobných. Lidé se začali o mince
 bát, že bude zase něco s penězi, že bude snad kolhozáni
 bankovky, což by horší mince nepostihlo. Proti je některá o-
 ma hromadili, čímž však prokazovali selah. Zjištění vinníci
 byli hroší. V mnohých jednotlivcích byly už zase větší sumy c) bohatství
 peněz, malých některých nepoctivým způsobem, na p. „šmelinou.“

Památník osvobození (viz str. 18-21) byl vybudován na místě Památník
 odstranění staré váhy v parku, v němž od r. 1928 je už pomník 2. svět. války - došlo
 oběti 1. svět. války. Ten památník je socha rudarmějce 2,5 m
 vysoká - z hřbitovního pískovce. Po pravé straně sochy je kámen
 s mapou „Památek 135 rudarmějce a 6 Rumunů, kteří prošli
 u nás své životy v bojích za naše osvobození v květnu 1945“
 po levé straně kámen se jmény osmi dobrodělských občanů:
 „Bohumil Blumenslein, Vladimír Čech, Zdeněk Doležal, Wolfgang
 Gottwald, František Magdálka, Marie Magdálková, Hynek Pospí-
 šil, Bedřich Přetina“ - (z nich 3 zemřeli dříve od domova, 5 na-
 bydlelo ve frontu 1945) a před sochou je větší kámen, který
 nese slova poslymi:

Vám - pravdě - čest

1939-1945